

Årsrapport for Bragekonsortiet 2012

Forfatter: Hege Johannesen
Til: Deltagerne i Bragekonsortiet

Konsortiet

Ved utgangen av 2012 var 47 institusjoner deltagere i Bragekonsortiet. Nye deltagere i 2012 var Dronnings Mauds Minne Høgskole for Førskolelærerutdanning, Krigsskolen og Lovisenberg diakonale høgskole.

En institusjon gikk ut av konsortiet i 2012. Den tidligere Høgskolen i Akershus sa i 2011 opp avtalen om bruk av BIBSYS Brage med virkning fra 1. januar 2012.

Styret

Konsortiemøtet valgte følgende medlemmer til styret for perioden oktober 2012 – oktober 2014:

- Espen von Osten Skjoldal, Universitetet i Stavanger (gjenvalg)
- Sølvi Karlsen, Høgskolen i Sør-Trøndelag (gjenvalg)
- Håkon Magne Bjerkan, Riksantikvaren (gjenvalg)
- Tone Elofsson, Norges musikkhøgskole (gjenvalg)
- Sigbjørn Hernes, Høgskolen i Lillehammer (ny)

Espen von Osten Skjoldal har vært styrets leder.

Arbeidsgruppen

Konsortiets arbeidsgruppe er en viktig støttespiller for BIBSYS i arbeidet med utvikling av ny funksjonalitet i publiseringsarkivene. Medlemmene oppnevnes av styret etter behov. I 2012 har Aneta Laskowska fra Høgskolen i Gjøvik, Ingeborg Hvaale fra Universitetet for miljø- og biovitenskap og Karin Bengtsson fra Havforskningsinstituttet vært medlemmer av arbeidsgruppen.

I arbeidet med kvalitetssikring og utprøving av de nye funksjonene for overføring av data fra CRISStin til publiseringsarkivene, ble arbeidsgruppen forsterket med Ingun Grytli og Torill Eide fra Handelshøyskolen BI.

Gjennomført arbeid i 2012

Driftsoppgaver inkludert administrasjon, brukerstøtte og informasjon

BIBSYS er sekretariat for konsortiet og konsortiets organer, konsortiemøtet, styret og arbeidsgruppen. I 2012 har det blitt avholdt et styremøte og et konsortiemøte. Det har ikke vært avholdt møter i arbeidsgruppen, i stedet har dialogen skjedd ved bruk av e-post.

Det har blitt opprettet egne publiseringsarkiv for Høgskolen Diakonova og Jernbaneverket som ble deltagere i slutten av 2011, og for Dronnings Mauds Minne Høgskole for Førskolelærerutdanning, Krigsskolen og Lovisenberg diakonale høgskole som ble deltagere i 2012.

All informasjon som er registrert om publiseringsarkivene i det internasjonale registeret OpenDOAR er gjennomgått og alle feil og mangler har blitt rettet. I tillegg har alle nye publiseringsarkiv som både har et navn og et innhold blitt registrert. Det har også blitt sendt rettemeldinger til DSpace Registry, oversikten over institusjoner som har en DSpace-instans.

Driftsoppgaver omfatter også behandling av henvendelser via e-post og telefon til BIBSYS Brukerstøtte, via BIBSYS Meldingssystem og direkte til produktansvarlig i BIBSYS. I tillegg kommer informasjon til konsortiets deltagere, fortrinnsvis via BIBSYS nettsted og e-post, og markedsføring overfor mulige nye deltagere. Det ble i 2012 sendt 78 e-poster fra BIBSYS til informasjons- og diskusjons-lista for Bragekonsortiet.

Utviklingsoppgaver

Den høyest prioriterte utviklingsoppgaven i 2012 var å få på plass funksjonalitet for mottak av metadata og fulltekstfiler fra CRISTin. Det er ikke mulig å høste innhold i CRISTin ved bruk av protokollen OAI-PMH. CRISTin har derfor valgt en løsning med et overføringsarkiv i form av en DSpace-instans hvor hver institusjon vil få sin egen samling. Når det lastes opp fulltekstfiler til metadataposter i CRISTin, vil dette resultere i innførsler i overføringsarkivet. Disse kan så høstes av publiseringsarkivet. Denne løsningen bruker standard kode som er tilgjengelig i DSpace. Den krever likevel noen tilpasninger, både i overføringsarkivet og i de arkivene som skal høste overføringsarkivet, for å sikre at funksjonaliteten blir god nok. De tilpasningene CRISTin må gjøre har tatt lengre tid enn først antatt. Det har særlig vært tilpasninger begrunnet i sikkerhetskrav. Status ved utgangen av 2012 er at de nødvendige tilpasningene BIBSYS må gjøre for Bragekonsortiet er ferdig utviklet og testet ut i demoutgaven av publiseringsarkivene. De vil bli satt i drift så snart CRISTin setter i drift overføringsarkivet, noe som etter planen skal skje i januar 2013.

Publiseringsarkivene har også i år blitt oppgradert med nyeste versjon av DSpace, versjon 1.8.2. Dette innebærer både ny versjon av selve applikasjonen og konvertering av alle databasene. I førte del av 2012 ble det brukt ressurser til å rette feil og mangler i publiseringsarkivene som skyldtes feil og mangler i koden fra DSpace. I tillegg har BIBSYS blitt utviklet ny funksjonalitet i henhold til endringsforslag fra konsortiets deltagere.

26. januar

Ny versjon av BIBSYS Brage med følgende forbedringer i publiseringsarkivene:

- I lister over enheter og samlinger, forfattere og emneord blir ikke Æ og Å lenger sortert som A, mens Ø ikke blir sortert som O. Dvs. at det nå er A til Å-lister i stedet for A til Z-lister ved at innholdet sorteres etter det norske alfabetet. (For tittelister kom dette på plass 20. september 2011).
- Administratorer har ikke lenger muligheten til å endre innholdet i feltene dc.date.accessioned og dc.date.available. Dette blir satt automatisk ved registrering og utilsiktede endringer kan resultere i feilsituasjoner.
- I koblingsverktøyet for administratorer er det ikke lenger nødvendig å bruke stor(e) forbokstav(er) for å få treff ved søk på forfatter.
- Betegnelser og beskrivelser i det norskspråklige brukergrensesnittet for administratorer er oppdatert for å gjøre bruken av de ulike funksjonene mer intuitiv.

Det ble samtidig gjort forbedringer i den nye OAI-serveren som ble lansert 28. oktober 2011 slik at bruken av den gamle OAI-serveren, som er felles for publiseringsarkivene og Bibliotekbasen, kan fases ut.

1. mars

Nasjonalbiblioteket gjennomførte en flytting av den nasjonale ID-tjenesten (URN-tjenesten) som brukes av publiseringsarkivene. For at det fortsatt skulle være mulig å lagre nye innførsler i publiseringsarkivene etter flyttingen, måtte publiseringsarkivene oppgraderes.

28. mars

Ny versjon av BIBSYS Brage med følgende forbedringer i publiseringsarkivene:

- En feil i DSpace ved produksjon av statistikk for administratorer er rettet. For å unngå akkumulering av tellefeil er statistikken nullstilt.
- En feil i DSpace som førte til at trefflister som er et resultat av søk ikke kunne sorteres på utgivelsesår er rettet.
- Lenken for å kopiere en innførsel til Bibliotekbasen er endret slik at den ikke lenger gir URL, men URI.

26. september

Ny versjon av BIBSYS Brage med nyeste versjon av systemprogramvaren DSpace (v. 1.8.2). Denne gav følgende nye funksjoner i publiseringsarkivene:

- Informasjonsstrømmen fra publiseringsarkivet (RSS 2.0 og ATOM) har fått fyldigere innhold og kan dermed støtte for eksempel iTunes podcast og publisering til iTunesU. Du kan følgelig bruke en mediaspiller for gjenfinning i stedet for en nettleser, noe som vil være relevant for lyd- og bildefiler.
- Det har kommet til et nytt trinn ved registrering av ny innførsel. I dette trinnet kan du velge å legge til en Creative Commons lisens for innførselen, dvs. en lisens for å regulere bruken av filene i innførselen.
- For eksisterende innførsler er det mulig å legge til/endre/fjerne en Creative Commons lisens.
- Det har blitt mulig å flytte om på den rekkefølgen filene i en innførsel blir vist.

- Versjon 2 av SWORD-server. SWORD (Simple Web-service Offering Repository Deposit) er en protokoll som muliggjør ekstern levering av innførsler til publiseringsarkivet. Denne protokollen er valgt for overføring av metadata og fulltekstfiler for mastergradsoppgaver fra StudentWeb/FS til de norske publiseringsarkivene i UH-sektoren og er følgelig en forutsetning for å få dette på plass.

Samtidig ble følgende egenutviklede tilpasninger/forbedringer satt i drift:

- Ved registrering av ny innførsel blir innholdet i feltet Embargodato nå kontrollert før lagring. Hvis datoen for oppheving av embargo ikke er i framtiden men i stedet i fortiden eller dagens dato, får du en egen feilmelding med informasjon om hvordan du skal gå fram for å rette feilen og fullføre registreringen.
- I innførsler med embargo er knappen ÅPNE erstattet med teksten «Tilgjengelig fra dato:» etterfulgt av datoen for når embargoen oppheves (jfr. endringsforslag med meldingsID 11-00700).
- Søk på ordstamme (eng: stemming) er slått av for å unngå støy siden denne funksjonaliteten i DSpace kun gjelder for engelske søkeord (jfr. feilmelding med meldingsID 12-00267).
- I administratormenyen er lenken «E-personer» fjernet siden den fører til en side som ikke har noen funksjon da den interne adgangskontrollen i DSpace er erstattet av FEIDE og BIBSYS Adgangskontroll.
- Hvis det ikke oppnås kontakt med NBs ID-tjeneste slik at en ny registrering ikke kan få tildelt en URN, får du nå en egen feilmelding med informasjon om hvordan du skal gå fram for å fullføre registreringen.
- Demo- og kursutgavene av publiseringsarkivene er nå merket med et eget «stempel» i toppbanneret for å unngå sammenblanding med produksjonsutgaven.
- Trefflister etter søk kan nå også sorteres på forfatter og dokumenttype (i tillegg til relevans, utgivelsesdato, tittel og registreringsdato).
- Ved blaing i utgivelsesdato eller tittel kan lista nå også sorteres på forfatter og dokumenttype (i tillegg til utgivelsesdato, tittel og registreringsdato).
- OAI-tjenesten er forbedret ved at det nå gis informasjon om totalt antall poster. I tillegg er det generelle metadataformatet (oai_dc) endret slik at det ikke lenger inkluderer innhold i feltet dc.subject som starter med VDP (norsk inndeling av vitenskapsdisipliner). Dette siste er en spesialtilpasning for NORA og endringen er gjort for at andre som høster skal slippe å filtrere vekk dette innholdet.
- Noen av tekstene i det norske brukergrensesnittet er oppdatert. Gjelder bl.a. feltforklaringene i siden for å beskrive en samling og overskriften på siden med oversikten over alle enheter og samlinger (jfr. bl.a. endringsforslag med meldingsID 12-00253).
- Grunnlaget for det generelle grafiske uttrykket i publiseringsarkivene er oppgradert slik at plasseringen av de ulike elementene som finnes på sidene som overskrifter, lenker osv. har blitt ryddigere. Alle nå fått den grå varianten av DSpace-logoen med angivelse av gjeldende versjon.

I tillegg har alle egenutviklede funksjoner, tilpasninger og feilrettinger som BIBSYS tidligere har gjort til tidligere versjoner av DSpace blitt videreført ved oppgraderingen.

Det er innhentet et tilbud på en modul for streaming av audiovisuelt materiale for konsortiets deltagere fra en kommersiell leverandør. Da pristilbudet utgjør en betydelig andel av konsortiets budsjetttramme, vil BIBSYS prøve å få et nytt tilbud basert på et annet beregningsgrunnlag i 2013. For å få et best mulig grunnlag til å fatte en beslutning vil også kostnadene for egenutvikling av tilsvarende funksjonalitet bli estimert.

Status for meldinger i BIBSYS Meldingssystem

En oversikt over meldinger i BIBSYS Meldingssystem som gjelder BIBSYS Brage pr. 31. desember 2012 er gjengitt nedenfor.

Meldingstype	Nye i 2012	Ferdigbehandlet i 2012		Under behandling ved årsslutt	
		Avvist	Utført	Meldt i 2012	Meldt før 2012
Feilmelding	5	0	5	0	0
Endringsforslag	7	2	9	4	1
Gratis driftsoppdrag	3	0	5	0	0
Betalt driftsoppdrag	1	0	1	0	0
Annen henvendelse	1	0	1	0	0
Sum	15	2	17	4	0

Ved årsskiftet var det ingen utestående feilmeldinger eller bestillinger av driftsoppdrag, mens fem endringsforslag var under behandling. Fire av disse ble meldt i 2012. De vil bli gjennomgått og forsøkt inkludert i de utviklingsoppgavene som skal utføres i løpet av 2013. Det femte endringsforslaget gjelder dataoverføring fra CRISTin og vil etter planen bli ferdigstilt i januar 2013.

Gratis driftsoppdrag omfattet i 2012 kun bestillinger av arkiv for nye deltagere i konsortiet. Slike oppdrag faktureres ikke særskilt, men dekkes av startavgiften.

Betalte driftsoppdrag omfatter lokale tilpasninger av grafisk uttrykk i publiseringsarkivet og konvertering eller annen rydding i database eller fillager som bestilles av den enkelte institusjon. Lønnskostnader til, og inntekter fra, betalte driftsoppdrag inngår ikke i regnskapet for BIBSYS Brage, men i regnskapet for BIBSYS Tjenester – Driftsoppdrag.

Annen henvendelse er enten spørsmål om bruk av de ulike funksjonene eller om hvilke muligheter som finnes for lokale tilpasninger. Dette er henvendelser som behandles av BIBSYS Brukerstøtte.

Årsregnskap

Regnskap pr. 31. desember er gjengitt nedenfor.

	Budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik budsjett og regnskap
Fra konsortiets deltagere	1 757 000	1 754 000	3 000
Fra nye deltagere i budsjettåret	60 000	144 000	-84 000
Sum inntekter	1 817 000	1 898 000	-81 000
Lønn og sosiale kostnader	995 000	1 123 000	-129 000
Driftskjøp	50 000	31 000	19 000
Reiser	74 000	39 000	35 000
Indirekte kostnader (overhead)	398 000	449 000	-51 000
Driftsavgift	300 000	300 000	0
Sum kostnader	1 817 000	1 943 000	-126 000
Resultat	0	-45 000	-45 000